

Skattebyrden i Norge.

Det statistiske Centralbureau i Norge har nylig udsendt et af Sekretær N. Rygg udarbejdet Hæfte Socialstatistik paa 80 Sider Tekst og 80 Sider Bilag, indeholdende en meget omfattende Undersøgelse af »Skatternes Fordeling efter Indtægt og Forsørgelsesbyrde«. Hovedresultaterne sammenfattes i nogle meget interessante Tabeller, der viser, hvorledes de direkte og indirekte Skatter supplerer hinanden og til en vis Grad opvejer hinandens Ensidigheder. Eksempelvis skal for Familier med 4 voksne Enheder (Børn omregnet til voksne) meddeles en Tabel over de personlige Skatter samt Tolden, i Procent af Indtægten; Skatten paa Spirituosa og Tobak samt Ejendomsskatterne, Arveafgift m. m. er ikke medregnet. Tabellen angiver Skatteprocenten for forskellige Indtægter.

(Se omstaaende Tabel).

Det fremgaar heraf med al ønskelig Tydelighed, at Tolden vender »den tunge Ende nedad«, men dette opvejes af, at baade Kommunens og Statens personlige Skatter er stærkt progressive, saaledes at det samlede

Skattebyrden i Norge.

Det statistiske Centralbureau i Norge har nylig udsendt et af Sekretær N. Rygg udarbejdet Hæfte Socialstatistik paa 80 Sider Tekst og 80 Sider Bilag, indeholdende en meget omfattende Undersøgelse af »Skatternes Fordeling efter Indtægt og Forsørgelsesbyrde«. Hovedresultaterne sammenfattes i nogle meget interessante Tabeller, der viser, hvorledes de direkte og indirekte Skatter supplerer hinanden og til en vis Grad opvejer hinandens Ensidigheder. Eksempelvis skal for Familier med 4 voksne Enheder (Børn omregnet til voksne) meddeles en Tabel over de personlige Skatter samt Tolden, i Procent af Indtægten; Skatten paa Spirituosa og Tobak samt Ejendomsskatterne, Arveafgift m. m. er ikke medregnet. Tabellen angiver Skatteprocenten for forskellige Indtægter.

(Se omstaaende Tabel).

Det fremgaar heraf med al ønskelig Tydelighed, at Tolden vender »den tunge Ende nedad«, men dette opvejes af, at baade Kommunens og Statens personlige Skatter er stærkt progressive, saaledes at det samlede

	Landet				Byerne			
	Told	Kom- muneskat	Statsskat	Til- sammen	Told	Kom- muneskat	Statsskat	Til- sammen
400 Kr.	—	1,8	—	—	—	0,4	—	—
600 —	9,5	3,1	—	12,6	9,5	0,5	—	10,0
900 —	8,6	4,8	—	13,4	8,6	1,2	—	9,8
1500 —	7,4	7,0	0,9	15,3	7,4	2,1	0,7	10,2
2500 —	6,9	8,4	1,3	16,6	6,9	4,7	1,1	12,7
4000 —	6,9	9,9	1,7	16,7	6,9	7,2	1,5	14,7
6000 —	5,2	9,9	2,2	17,3	5,2	9,8	2,0	17,0
9000 —	4,5	10,6	2,8	17,9	4,5	11,5	2,6	18,6
10000 —	4,1	10,8	3,1	18,0	4,1	12,9	2,8	19,2

Resultat bliver en ret betydelig Progression, navnlig i Byerne (fra 10 til 19 %); dog synes Progressionen at stilne af paa et lovlig tidligt Tidspunkt, idet Toldprocenten er stærkt aftagende for de større Indtægter. — Tilsvarende Tabeller findes for Familier med 2 og med 6 Enheder; Tolden er tungest for de større Familier, jfr. en følgende Tabel, idet Norge har Korn- og Kød-told; men ogsaa her supplerer de direkte og indirekte Skatter hinanden, idet de foreskrevne Børnefradrag virker i modsat Retning.

Medens Beregningen af den personlige Statsskat var ret ligefrem, er der en længere Redegørelse angaaende den kommunale Indtægts- og Formueskat, idet der i de forskellige Kommuner bruges en Række forskellige »Degressionstabeller«. For danske Læsere, der ikke kender den norske Lovgivning, er dette uden større Interesse; men det synes dog, som om Arbejdet har været lettere, end det vilde blive her i Landet, hvor man ikke har saadanne faste Typer for Degressionstabeller, men en vid Anvendelse af frit Skøn indenfor Skattevedtægtens Grænser. — Den stærke

Stigning i de kommunale Byrder, som vi kender her til Lands, genfindes i Norge, hvor Skatteprocenten i Løbet af 18 Aar viser følgende Stigning:

	Landet		Byerne	
	1889	1907	1889	1907
Under 500 Kr.	1.8	3.3	} 0.9	1.6
500—1000 Kr.	2.7	4.6		
1000—1500 —	3.6	6.4	1.5	2.9
1500—2000 —	4.3	7.8	2.8	4.8
2000—3000 —	4.7	8.7	3.9	6.7
3000—4000 —	5.0	9.3	4.9	8.3
4000—6000 —	4.9	10.1	5.9	9.9
6000—10000 —	5.2	10.9	7.2	12.9
10000 —	5.3	10.3	9.9	14.7
Tilsammen	3.6	5.4	4.9	6.7

I de enkelte Indtæftsgrupper er Skatten altsaa næsten fordoblet, og naar Tilsammen-Tallet i Byerne viser en langt ringere Stigning, skyldes det den stærke Tilvækst i Antallet af smaa Skatteydere. Visse Uregelmæssigheder ved de højeste Indtægter skyldes navnlig Selskabsbeskatningen.

Bogens største Afsnit vedrører imidlertid Tolden. Det kan her anbefales Læseren at begynde med Bilagens Redegørelse for Materialet. Fra 2140 Familier paa Landet og 243 i Byerne har man modtaget brugelige Skemaer over det aarlige Forbrug af Kaffe, Sukker, Kød og Flæsk samt Udgiften til Beklædning og Fodtøj. Udenfor disse 6 Artikler har man maattet nøjes med 12 fuldstændige Aarsregnskaber, som nogle Arbejderfamilier har ført (mod en Godtgørelse), samt en Række Regnskaber af mere tilfældig Oprindelse fra Folk i forskellige Stillinger. Resultaterne er kontrol-

lerede paa tværs, idet man har beregnet Landets samlede Forbrug af visse Varer baade fra neden og fra oven, d. v. s. baade ud fra de nævnte Regnskaber ved Multiplikation med Antallet af Familier i forskellige Stillinger, og ud fra saadanne Opgørelser som den samlede Import, Høsten ÷ Kreaturerne's Foderforbrug, Kødkontrollen o. s. v. I Procent af Indtægten bliver Tolden:

Indtægt	Familier med 2 Enheder	Familier med 4 Enheder				Familier med 6 Enheder
		Næring	Beklædning	Andet	Til-sammen	
575 Kr. . .	7,5	7,5	1,7	0,8	9,5	10,8
875 — . .	6,4	6,7	1,4	0,5	8,6	10,2
1525 — . .	5,8	5,8	1,3	0,3	7,4	8,6
2500 — . .	5,0	5,3	1,3	0,3	6,9	7,5
3750 — . .	5,0	4,4	1,2	0,4	6,0	6,8
5750 — . .	4,5	3,4	1,3	0,5	5,2	6,0
8750 — . .	4,1	2,9	1,1	0,5	4,5	5,1
10500 — . .	3,8	2,8	1,1	0,5	4,4	5,0

Det vil ses, at Toldens »Regression« navnlig skyldes Næringsmidlerne, hvor Toldbyrden er næsten 3 Gange saa tung for Indtægter paa 575 Kr. som for Indtægter paa 10500 Kr. For Beklædningen er Regressionen svagere, og Tolden paa »Andet« er progressiv.

Et langt og lidt trættende Afsnit handler om Forbruget af de enkelte Næringsmidler. Det viser sig som i andre Lande, at Kostudgiften er relativt aftagende med stigende Indtægt, idet man navnlig udvider sit Forbrug paa andre Omraader; ja endog absolut set viser en Del Arbejderbudgetter højere Kostudgift end Middelstandens — være sig fordi det strenge Kropsarbejde kræver meget »Brændsel«, eller fordi den lille

Funktionærs Stands-Fornødenheder (Klæder, Bolig osv.) nøder ham til at spare paa Natur-Fornødenhederne. Den relativt aftagende Kostudgift forklarer den ovennævnte aftagende Toldbyrde, men bræmses dog her en lille Smule derved, at den velstaaendes Sammensætning af Kosten er kostbarere og derfor mere ramt af Tolden; han bruger forholdsvis mere Kød, Hvedebrød i Stedet for Rugbrød, mere Te, Frugter, Grønsager, Chokolade og Krydderier. Kost-Sammensætningen bliver i det hele mere animalsk, ikke blot m. H. t. Kød, men ogsaa m. H. t. Mælk, Smør og Æg. Kaffetolden virker i Byerne næsten som en Kopskat, idet Forbruget næsten ikke stiger med Indtægten. Sukker-Forbruget stiger lidt stærkere, men Tolden virker dog ogsaa her regressivt.

Af de mange Enkeltheder skal yderligere følgende refereres: I Byerne bruges aarlig 38 kg Kød og Flæsk pr. Indbygger, paa Landet kun 27 kg. — Udgiften til Brændevin, Øl og Vin er for hele Landet beregnet til 35 Mill. Kr. (i Danmark 60 Mill. Kr.). Forbruget pr. Individ er lidet afhængig af Indtægten, og Skatten virker altsaa nærmest som Kopskat; for de 12 Arbejdere er den beregnet til 35 % af Varens Værdi. — For en By-Arbejderfamilie er Tolden paa Kosten alene 75 Kr. (under Forudsætning af, at Tolden virker fordyrende med sit hele Beløb), men for en Husmand, der selv producerer Kød, Flæsk, Kartofler og Mælk til eget Brug, kun 15 Kr. Til Sammenligning kan anføres, at en dansk By-Arbejders hele Told og indenlandske Afgift (inkl. Klæder og Spirituosa) er 40—50 Kr., altsaa langt mindre; for en dansk Husmand er Tolden derimod beregnet til langt mere, nemlig ca.

40 Kr., men Beregningen refererer sig til en temmelig stor Husmand (gennemsnitlig Ejendomsskyld 6000 Kr.). — For Kristiania Dampkøkkens Middagsmad à $42\frac{1}{2}$ Øre er Tolden beregnet til 3 Øre, for en Soldats daglige Kost til 5 Øre, og for et Fattiglems til 3 Øre.

Til Oplysning om Toldens Højde meddeles, at den i Procent af Indførselsværdien + Told udgør $4\frac{0}{10}$ af Korn, $9\frac{0}{10}$ af levende Dyr, $10\frac{0}{10}$ af Madvarer af Dyr, $15\frac{0}{10}$ af Manufakturvarer, $30\frac{0}{10}$ af Kaffe, Te og Kakao samt $52\frac{0}{10}$ af Sukker. For hele Indførselsværdien (her ufortoldet) er den fra 1901—05 af Sundbærg beregnet til $11\frac{0}{10}$ i Norge, men kun $6\frac{0}{10}$ i Danmark og godt $8\frac{0}{10}$ i Tyskland (nu antagelig $5\frac{0}{10}$ i Danmark, efter den nye Toldlov). Den norske Told er nu dobbelt saa høj som i 1874, men den Gang var den ved successive Nedsættelser i Frihandeltiden sunket til kun $\frac{1}{3}$ af i 1848, hvor der navnlig var en haard Korntold.

Bogens Tekst-Afdeling slutter med en Beregning ud fra den Forudsætning, at Tolden kun virker delvis prisfordyrende.

Jens Warming.